Bordkalender 2021

John Rosendal Nielsen, Kvant

Michael Linden-Vørnle, "Bordkalender 2021 Viden om rummet – hver dag hele året rundt!", 2020, Forlaget Bolden, 365 sider, 149,95 kr.

Et nyt år truer, og hvad er ikke vigtigere end anskaffelsen af en kalender til skrivebordet. Astrofysikeren Michael Linden-Vørnle og forlaget Bolden har i denne sammenhæng skabt en bordkalender for alle ruminteresserede i aldersgruppen større børn og voksne (som der står på Boldens hjemmeside).

Hver kalenderside har ud over datoen også fakta om rumfart og rummet. Fakta er inddelt i tre kategorier: "Rumfart før og nu", "Viden om rummet" og "Det sker på himlen". I "Rumfart før og nu" kan man fx finde oplysninger om begivenheder fra rumfartens historie. Det er ofte om rumfartsulykker eller om tidligere (vellykkede) opsendte rumsonder. Man kan fx få at vide (den 5. marts), at "på denne dag i 1979 passerede NASA-rumsonden Voyager 1 forbi solsystemets største planet, Jupiter." Der er dog stor variation i, hvor interessant informationen i denne kategori er.

Der bliver fortalt flere interessante oplysninger om universet i "Viden om rummet". Disse oplysninger på kalendersiden har intet med den pågældende dato at gøre, men er i stedet generel viden om universet. Flere kalenderblade beskriver fx solsystemets sammensætning, stjerners liv og udvikling og forskellig information om universet. Nogle af teksterne kan forekomme lidt perifere med hensyn til, at det er viden om rummet, fx på bladet til 9. februar: "Der er to grunde til, at et stort teleskop er bedre end et mindre teleskop ...".

I kategorien "Det sker på himlen" får man beskrevet aktuelle astronomiske begivenheder på den pågældende dato. De er meget interessante, og det er praktisk at få disse oplysninger at vide, fx om delvis solformørkelse og om den årlige meteorsværm Lyriderne. Desværre er det kun få af kalenderbladene, som indeholder aktuel information om astronomiske begivenheder. Ved en simpel optælling fandt jeg ca. 30 blade i det første halvår med denne kategori, hvilket kun udgør 1/6 af bladene. Der er åbenbart ikke så mange aktuelle astronomiske begivenheder i 2021.

Der er ofte en tegning, som akkompagnerer Linden-Vørnles tekst. De har dog nogle gange tendens til at være noget barnlige, hvilket får mig til at stille spørgsmålstegn ved, om kalenderen også er beregnet til større børn og voksne. Jeg savner desuden nogle smukke billeder, som astronomien ellers er så rig på, men de er måske fravalgt af økonomiske grunde. Det eneste farverige ved kalenderen er, at skriften på datoen skifter gradvist fra lyseblå til mørkeblå i løbet af året.

Der er plads til noter på den højre side af kalenderbladet. Det er lidt af en gåde for mig, hvilke noter man ønsker at skrive dér i en tidsalder, hvor mobiltelefon minder en om vigtige begivenheder i ens liv, men det kan måske være smart til fælles beskeder i en børnefamilie. Nederst i venstre hjørne står der desuden, hvor stor en del af Månen, der er oplyst, men der er ikke blevet plads til beskrive, hvornår Solen står op og går ned.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg personligt nok ville foretrække en kalender med et lille komisk indslag i form af for eksempel Wulffmorgenthaler til min start på dagen – og så få min viden om rumfart og universet fra bøger og tidsskrifter. Men kalenderen kan måske fungere godt på bordet hos den ruminteresserede børnefamilie.